

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

MO YAN

Țara Vinului

Traducere din chineză și note de
LUMINIȚA BĂLAN

HUMANITAS
fiction

Redactor: Raluca Popescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Iuliana Glăvan
DTP: Corina Roncea, Carmen Petrescu

Tipărit la Ganesha Publishing House

MO YAN

JIU GUO

Copyright © 1992, Mo Yan

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2014,
pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
YAN, MO

Țara Vinului / Mo Yan; trad.: Luminița Bălan. –

București: Humanitas Fiction, 2014

ISBN 978-973-689-815-0

I. Bălan, Luminița (trad.)

821.581-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

„În vremuri tulburi și corupte, să nu vă judecați frații!“
Epitaful lui Ding Gou'er

Capitolul 1

1

Desemnat să desfășoare o anchetă specială, Ding Gou'er, investigator special la Procuratura Populară a provinciei, s-a suit în camionul marca Eliberarea, încărcat ochi cu cărbuni, și a pornit către mina Luoshan, aflată în suburbiile orașului. Pe drum, gândurile năvalnice îi dădeau senzația că i se dilată capul, care i s-a tot dilatat până când pălăria cafenie, măsura 58, altă dată largă ca o oală, a început să-l strângă. Cum avea un sentiment de disconfort teribil, și-a scos pălăria și, observând că banda de pe interior era umedă, plină de broboane lucioase de transpirație, a apropiat-o de nas și a adulmecat mirosul puternic, de îmbâcsit, amestecat cu un iz ceva mai proaspăt, necunoscut, care îl îngrețoșa un pic. Instinctiv, a ridicat brațul și s-a ciupit de gât, ca să-și înfrângă greața.

Pe măsură ce mașina se apropia de mina de cărbune, drumul întunecat devenea înțesat cu gropi, ceea ce, desigur, impunea reducerea vitezei. Suspensiile scârțâiau pe dedesubt de mama focului, iar din pricina balansului Ding Gou'er se izbea când și când cu capul de plafonul mașinii. O auzea pe șoferiță cum înjură drumul, oamenii, folosind cuvinte vulgare care, slobozite din gura unei femei după toate aparențele destul de delicate, creau un efect de umor negru evident. El nu se putea abține să nu-i arunce niște priviri pe furiș și așa a observat că femeia purta o uniformă bleumarin, dar pe deasupra gulerului se zărea o bluză roz, care îi proteja gâtul alb; ochii ei negri aveau cumva o tentă verzuie și părul era foarte scurt, foarte aspru, foarte

negru, foarte lucios. Schimbarea direcției o însoțea cu o strâmbătură a gurii în direcția respectivă – vira mașina spre stânga, și colțul gurii se lăsa în jos spre stânga; vira mașina spre dreapta, și colțul gurii se lăsa în jos într-acolo. Și, ca grimasele astea să nu rămână însingurate, i se iviseră câteva broboane de sudoare pe față, dar și ceva încrețituri pe nas. Judecând după fruntea ei îngustă, după bărbia rigidă și după buzele cărnoase, Ding Gou'er își spuse că muierea asta trebuie să aibă un apetit sexual deosebit. În zgâlțâiala mașinii, din neatenție, trupurile li se atingeau ușor și, chiar dacă erau despărțite de haine, totuși pielea lui, străbătută de fiorii dorinței arzătoare, percepea foarte limpede căldura și moliciunea trupului ei. Simțea o pornire năvalnică de-a se apropia mai mult de femeia aceasta, ba chiar îl mâncau palmele de nerăbdare s-o pipăie. Pentru un investigator matur, de patruzeci și opt de ani, asemenea senzații în mod normal sunt cam nelalocul lor, dar lui îi păreau cât se poate de firești. Ca și cum ar fi vrut să alunge piaza-rea, bărbatul își scutură capul mare și își desprinse privirea de pe chipul femeii.

Hărtoapele erau din ce în ce mai dese, acum camionul pur și simplu sărea dintr-una într-alta, se hurducăia și trosnea ca o lighioană uriașă gata să se fărâme în bucățele. Într-un târziu, s-au oprit, căci în față se întindea o coloană de mașini. Atunci, șoferița a luat piciorul de pe pedală, a oprit motorul, și-a scos mânușile și a lovit volanul cu ele, ca și cum ar fi vrut să înlătore praful, după care i-a aruncat lui Ding Gou'er o privire deloc prietenoasă:

— Măiculiță, bine că nu-s gravidă! a zis ea.

La auzul unei asemenea vorbe neașteptate, el a încremenit pentru o clipă și apoi i s-a adresat cu ton mîeros:

— Dacă erai, de-acum sigur ai fi lepădat copilul!

— Da' ce-ți închipui, că aș fi îndurat așa ceva? l-a întrebat ea cu voce gravă. N-aș fi acceptat chinul ăsta nici pentru două mii de *yuani*.

Nici nu și-a isprăvit vorba bine că l-a ținut cu o privire extrem de provocatoare, în timp ce prin fiecare por al trupului său îi transmitea unde tainice care trădau așteptarea răspunsului care

s-ar fi convenit să vină din partea unui bărbat pus într-o atare situație. Ding Gou'er era uluit, dar în același timp și mânat de curiozitate, văzând cum după un schimb de numai câteva replici deloc elegante sufletul lui era ca un cartof bine încolțit care se rostogolise și îi căzuse femeii ca o plească drept în coș. Misterele nebănuite ale sexului odată intuite în această vâltoare, ca prin minune distanța dintre cei doi se comprima simțitor. Vorbele ei încărcate de sugestii și ambiguități îi stârniseră în inimă ceva bănuieli, dar și temeri totodată, iar asta îl făcea s-o privească mult mai vigilent. Din nou, femeia și-a strâmbat gura – un gest care a avut darul de a-i spori lui Ding starea de disconfort, și dacă la început o găsea o femeie foarte dezghețată, curajoasă, care nu se împiedica de convenții, reacțiile ei îl făceau de acum s-o perceapă mai degrabă ca pe o femeie plictisitoare, superficială, cu care chiar nu merita să-ți bați capul și să mai intri în cine știe ce belele.

— Deci ești gravidă?

Acum, chiar dacă avarsau cu discuția spre subiecte mai intime, întrebarea părea cam abruptă, însă ea a înghițit gălușca și a spus aproape fără pic de sfială:

— Am o problemă care se cheamă „sol alcalin“.

„Deși are o misiune importantă, un investigator destoinic nu poate îngădui ca aceasta să excludă prezența femeilor.“ Pe neașteptate, i-au venit în minte vorbele ironice ale colegilor: „Ding Gou'er, tu cu sula rezolvi cazurile penale!“, iar gândul acesta numaidecât a început să-i roadă sufletul ca o insectă flămândă. Atunci a scos din buzunar o sticlută mică de băutură, i-a desfăcut dopul și a luat o înghițitură zdravănă, după care i-a întins sticla femeii, spunându-i pe un ton jucăuș:

— Eu sunt agronom specializat în îmbunătățirea solului.

Femeia a lovit cu palma claxonul, dar numai cât să scoată un sunet blând, moale. Cu toate acestea, șoferul camionului de mare tonaj, marca Fluviul Galben, staționat în față, a sărit ca ars din cabină și de pe marginea drumului a început să bodegâne, aruncându-i femeii o privire dușmănoasă:

— Ce dracu' ți-ai înfipt mâna aia în claxon?

Netulburată, ea a înșfăcat sticluța din mâna lui Ding Gou'er, a plimbat-o ușor pe sub nas, de parcă ar fi vrut să-i verifice calitatea, după care și-a dat capul pe spate și gâl-gâl a băut tot, până la ultima picătură. Primul imbold al lui Ding Gou'er a fost s-o laude pentru cum era în stare să bea alcool, dar în ultima clipă și-a înghițit vorbele, căci a face asemenea complimente cuiva în Țara Vinului suna cam aiurea. A preferat mai degrabă să-și ștergă buzele, în timpul acesta ținându-și privirea buzele carnoase ale femeii, buzele acelea roșii ca focul, umezite de băutura.

— Tare aș vrea să te sărut, i-a declarat el fără pic de jenă.

Șoferița s-a îmbujorat într-o clipă și i-a strigat cu o voce ascuțită, stridentă, de parcă îl dojea:

— Eu vreau al dracului de tare să te sărut!

De-a dreptul uluit, Ding Gou'er a privit în jur și așa a băgat de seamă că șoferul mașinii marca Fluviul Galben se retrăsese deja în cabina lui; prin urmare, nu mai era nimeni afară să ia aminte la conversația lor. A mai văzut apoi și că în fața camionului marca Eliberarea se întindea un șir de mașini asemenea unui dragon uriaș, în timp ce în urma lor se aflau o căruță trasă de un măgăruș și un alt camion. Pe fruntea netedă a măgărușului atârna un canaf roșu, nou-nouț, ca o flăcăruie care scânteie în noapte. Câțiva copaci fravi, contorsionați și un canal plin de buruieni și flori sălbatice străjuiau drumul. Pe frunzele copacilor și pe buruieni se așternuse o pulbere negricioasă – cu siguranță praful de cărbune, s-a gândit el. Dincolo de canal se lăsea câmpul cu uscăciunea lui tomnatică, cu patele gălbui și cenușii ale cerealelor, clătănându-se șovăielnice în bătaia vântului, nici vesele, dar nici îndurerate. Era deja miezul dimineții. O colină înălțată din pământul searbăd trona în mijlocul platoului minier, cu coama învăluită în fum gălbui, iar la intrarea în mină, o macara cu scripeți se învârtea tăcută și misterioasă. Din pricina camionului marca Fluviul Galben, Ding Gou'er vedea doar brațul macaralei.

Ea striga încontinuu aceeași frază: „Eu vreau al dracului de tare să te sărut!“, dar nu se clintea câtuși de puțin, de parcă tot

trupul îi înghețase pe neașteptate. La început Ding Gou'er a fost speriat de strigătele ei, dar foarte curând nu s-a mai putut stăpâni și a izbucnit în râs. Apoi, cu vârful degetului arătător a apăsat-o ușurel pe sân, ca și cum ar fi încercat butonul de pornire al unei mașinării. În clipa aceea, ea s-a repezit asupra lui, i-a apucat bărbia cu mâna ei mică și rece ca gheața, după care i-a acoperit gura într-un sărut pătimaș. Buzele îi erau reci și moi, surprinzătoare și stranii, ca niște ghemotoace de vată. În pofida răbufnirii ei pasionale, investigatorul simțea cum îl părăsise dorința, așa că, fără chef, o îndepărtă, numai că ea, ca o micuță tigroaică feroce, se tot repezea asupra lui, bombănind:

— Fir-ar frati-tu să fie, fir-ar bunică-tu...

Ding Gou'er se zbătea din răspuțeri s-o potolească și a reușit în cele din urmă numai apelând la manevre pe care le folosea atunci când se confrunta cu infractorii. Amândoi suflau greu, acolo, cocoțați în cabină, iar el o ținea strâns de încheietura mâinii, ca s-o împiedice să mai opună rezistență. Când însă încerca să se elibereze, corpul ei se răsucea ca un arc, apoi se încorda, ba mai și icnea ca o vițică prinsă de coarne. Ding Gou'er nu s-a putut abține și a pufnit în râs.

— Ce-ai de răzi? l-a întrebat ea surprinsă.

Eliberându-i mâna din strânsoare, Ding Gou'er a scos o carte de vizită din buzunar și i-a spus:

— Fetițo, eu trebuie să plec. Când ți-o fi dor de mine, caută-mă la adresa asta!

Șoferița l-a măsurat din priviri, apoi și-a plecat privirea asupra cărții de vizită și iarăși i-a cercetat chipul cu ochi ageri, aidoma ofițerilor de la frontieră, când studiază cu mare băgare de seamă pașaportul unei persoane care trece dintr-o țară în alta.

Ding Gou'er a întins mâna și i-a atins vârful nasului cu degetul arătător, după care, cu mapa cuibărită sub braț, a deschis portiera ca să coboare. Înainte însă a mai adăugat:

— Domnișorico, rămâi cu bine! Nu uita că eu am fertilizator de calitate superioară, special pentru tratarea solului alcalin!

Era pe jumătate ieșit din mașină când șoferița a întins mâna și l-a apucat de colțul cămășii. În clipa aceea, a descoperit în

privirea ei urmele unei timidități nesfârșite care o făcea vrednică de toată mila. Deodată i s-a conturat în gând imaginea ei: probabil era foarte tânără, nu fusese niciodată măritată, dar nici nu pusese vreun bărbat mâna pe ea. Îi părea de acum mai degrabă drăgălașă, dar îi și stârnea compasiunea, așa că a mângâiat-o pe dosul palmei și i-a spus pe un ton serios:

— Fetițo, poți să-mi spui „nene“.

— Mincinosule! a strigat ea furioasă. Când te-am luat în mașină, ai zis că ești de la Stația de Control pentru vehicule.

— Și nu-i totuna? a zis el râzând.

— Ești spion!

— Poți să spui și așa! i-a replicat el.

— Să fi știut eu mai devreme că ești spion, nici că te luam cu mașina.

Ding Gou'er a scos un pachet de țigări și i l-a aruncat în poală.

— Hai, las-o baltă! Nu mai fi supărată!

Enervată, ea i-a aruncat sticluța de băutură drept în șanțul de pe marginea drumului, spunându-i cu vădită ironie:

— Ce bărbat e ăla care bea rachiul dintr-ășa o sticluță?

În clipa aceea, Ding Gou'er deja sărea din mașină, trântind portiera în urma lui și, cum mergea pe drum, a auzit-o pe șoferiță strigând după el:

— Hei, spionule! Știi de ce în zona asta drumurile sunt așa de prăpădite?

Ding Gou'er s-a întors către ea și a văzut-o cum stă cu capul ieșit pe fereastră, doar că n-a mai catadicsit să-i dea replica, ci doar a zâmbit în colțul gurii.

Chipul șoferiței i-a mai zăbovit în minte preț de vreun minut, după care, cu un fâsâit ușor, a dispărut încetîșor tot așa cum dispăre gulerul de spumă din halba cu bere. Drumul mizerabil și îngust spre platforma minieră șerpua și se răsucea în fel și chip. Camioane, tractoare, căruțe trase de cai, căruțe trase de boi... vehicule de toate formele și toate culorile se înghesuiau unele într-altele, ca și cum ar fi fost niște animale bizare, fiecare mușcând coada celui care îndrăznise să i se vâre

în față. Unele mașini aveau motoarele oprite, altele stăteau cu motoarele pornite, gata să demareze dintr-o clipă în alta. Țevile de eșapament ale tractoarelor, înălțate către cer, și țevile mașinilor, pitite pe dedesubt, eliberau fumul albăstrui în rotocoale, amestecându-se de-a valma cu mirosul de benzină și motorină nearsă, cu suflarea animalelor de tracțiune, într-o miasmă grea, apăsătoare, ce plutea în voie peste tot. Ca să poată înainta către platforma minieră, Ding Gou'er uneori n-avea încotro decât să se strecoare printre mașini, alteori trebuia să ștergă cu umărul și spinarea crengile contorsionate ale pomilor de pe marginea drumului. Mai toți șoferii din mașini și căruțașii rezemați de huluba căruței se îndeletniceau cu băutul. Se vede treaba că aici nu se mai aplica acea prevedere care interzicea conducerea unui vehicul după ce ai consumat alcool. Greu de spus cam câtă vreme s-a tot înghesuit el așa, într-o strădanie netulburată de a înainta, însă atunci când a ridicat privirea a observat că de acum putea zări cam două treimi din macaraua aceea mare care se înălța semeț în centrul platformei miniere. Un cablu de oțel gri-argintiu se foia zgomotos pe macara. În bătaia razelor de soare, cadrul metalic se dezvăluia într-o culoare stacojie, fie din pricina ruginii, fie pentru că așa fusese vopsit. Era tare murdar. Tamburul acela uriaș era însă negru – o apariție de-a dreptul sumbră, iar cablul de oțel, care se tot învârtea, avea o strălucire argintie nu foarte puternică, dar înfricoșătoare, care îl ducea cu gândul la o cobră încolăcită. În timp ce ochii săi receptau coloritul și strălucirea, urechile îi erau asaltate de geamătul tamburului rotitor, de scârțâitul cablului de oțel, precum și de bufniturile înfundate ale exploziilor subterane.

În preajma minei se găsea un scuar oval, mărginit de pini-pagodă, peste care se așternuse în straturi praful de cărbune. Multe mașini așteptau acolo, înghesuindu-se una într-alta. Un măgăruș murdar de noroi își băga botul în acele pinilor, cine știe, poate în căutarea hranei sau poate ca să se scarpine, numai că pufnea repede pe nas, zgomotos, stârnit de acele aspre. Câțiva bărbați cu fețele negricioase, legați cu prosoape la cap și cu sfoară de cânepă la brâu, mai toți îmbrăcați cu haine ponosite,

se înghesuiau într-o căruță. În timp ce calul mânca din traista cu nutreț, ei se îndeletniceau cu băutul dintr-o sticlă mare, de culoare purpurie, pe care și-o treceau de la unul la altul, într-o atmosferă de mare veselie. Pe huluba căruței zăcea o ridiche mare pe care, la fel, o luau cu rîndul și mușcau cu poftă din ea, mestecând zgomotos. Deși n-avea patima beției, Ding Gou'er bea cu plăcere și, cu siguranță, era în stare să facă diferența între o băutură de soi și una proastă. După damful puturos care i-a ajuns la nas și-a dat seama că în sticla purpurie se afla o licoare de proastă calitate, iar judecând după cum erau îmbrăcați și după cum se comportau oamenii aceia nu i-a fost greu să bănuiască faptul că erau țărani din zona de periferie a Țării Vinului.

Pe când încerca să depășească măgărușul, Ding l-a auzit pe un țăran strigînd la el cu vocea răgușită:

— Tovarășe, cât arată ceasul de la mînă?

El a ridicat brațul, a privi ceasul și i-a dat răspunsul. Cel care îi adresase întrebarea era un tânăr cu ochii injectați, cu barba gălbuie, vocea răgușită și cu o privire de-a dreptul fioroasă. Cu inima strînsă, Ding Gou'er a iuțit pasul, dar în timpul acesta țăranul cel tânăr striga în urma lui:

— Spune-le porcilor ăloră îmbuibăți de acolo să deschidă poarta mai repede, că m-am săturat să tot aștept!

Deși vorbele grele rostite de tânăr îi creau o stare de disconfort, Ding Gou'er nu putea să nu recunoască faptul că avea dreptate să-i înjure. Era deja ora zece și un sfert, iar poarta de fier de la mină se încăpățâna să rămână ferecată cu un lacăt de fier mare, negru, ca o carapace de broască țestoasă. Cîteva cuvinte – „Echipa de producție sărbătorește ziua de 1 Mai” – erau înscrise cu vopsea roșie decolorată pe o plăcuță metalică rotundă, care fusese sudată pe poartă cu multă vreme în urmă. Razele blînde ale soarelui de toamnă făceau totul în jur să strălucească, dar din pricina cărbunelui cerul azurii căpătase nuanțe terne. Zidul cenușiu de cărămidă, mai înalt decît un stat de om, urma meandrele terenului pe care se înălța, unduindu-se ca un dragon alungit, ca să împrejmuiască platforma

minieră. La portița deschisă, de lângă intrarea principală, un câine-lup roșcat zăcea tolănit, în timp ce un fluture fără vlagă îi zbura pe deasupra capului ca o frunză uscată.

Ding Gou'er a împins portița, moment în care câinele s-a și repezit spre el, apropiindu-se atât de tare că aproape l-a atins pe mână cu nasul lui umed, îmbrobonat. Mai precis, îi atinsese dosul palmei, fiindcă simțise o răcoare ce l-a dus cu gândul la o sepie sau chiar la coaja unui lychee, însă afurisitul de câine, care în fapt sărise speriat, s-a întins la umbra porții, lângă tufișurile uscate, și s-a pus pe lătrat, agitându-și căpățâna pătrătoasă.

Ding a tras zăvorul și a deschis portița, numai că a rămas țintuit locului, cu spinarea rezemată de poarta metalică rece, privind nedumerit spre câinele cel îndârjit. Apoi, fără să vrea și-a îndreptat privirea spre propria mână – subțire, osoasă, cu venele proeminente – prin care curgea sângele amestecat cu alcoolul pe care tocmai îl consumase. Desigur că mâna lui n-avea curent și nici vreo înzestrare specială, ca să fi îndepărtat animalul acela. „Așadar, ce te-a băgat în sperieți?” Tare și-ar fi dorit să-l iscodească pe câine și să afle și deslușirea misterului.

Un lighean cu apă clocotită s-a ȳit prin văzduh. O cascadă multicoloră, răsfirată asemenea unui curcubeu nu îndeajuns de arcuit. Spumă și soare. Speranță. Apa i-a năvălit pe gât, iar după un minut a simțit o adiere de vânt, urmată de o senzație de răcoare ce numaidecât a pus stăpânire pe el. După puțin timp însă ochii îl ardeau, iar gura îi era năpădită de un gust sărat, ușor aromat, care mai că l-ar fi îndemnat să se strâmbe, ca și cum în față se prefigura esența eterică a unor riduri. În clipa aceea, investigatorul special a dat-o complet uitării pe fata din cabina mașinii cu care venise. Mai târziu, a mijit ochii la vederea femeii care ținea într-o mână cartea lui de vizită, ca și cum, pe munte fiind, ar fi întrezărit ceva prin ceața deasă. Nemernical!

— Nenorocitele, ți s-a urât cu viața? a răsunit vocea paznicului care, cu ligheanul în mâini, suduia cu furie, în timp ce lovea cu piciorul în pământ.